

til at skabe Danmark et efter Omstændighederne forsvarligt Værn, og det gav sig sidst Udslag i Forsvarslovene af 1909. Det er jo givet, at alle de Foranstaltninger, vi har foretaget her i Danmark paa dette Omraade, altid maatte have en defensiv Karakter, og det, der har været tilvejebragt, har da hovedsagelig ogsaa været dels faste Værker, dels et Kystforsvar, navnlig i den senere Tid Anskaffelsen af Undervandsbaade, og Tilvejebringelse af et ret betydeligt Minemateriel, alt sammen skikket til at støtte det levende Forsvar, som vi ikke raadede over i saa betydeligt Omfang.

Dette Afsnit af Historien synes jo nu at være forbi. Udløsningen er sket, og formentlig vil vi nu gaa en ny Æra i Møde, der i alt Fald i et vist næste Tidsrum af Historien vil blive den raadende. Det er da saa ganske selvfølgelig, at man nu under disse forandrede Omstændigheder tager under Overvejelse, hvilke Forholdsregler der vil være hensigtsmæssige til at træde i Stedet for det, vi hidtil har anset som nødvendigt og saa betryggende, som man var i Stand til at skaffe det. Imidlertid kunde man nok have ventet, at Ministeriet havde opsat dette Forslag, indtil man var i Stand til at skimte den Ledestjerne, hvorefter man skal styre, den Stjerne, som skal angive den Kurs, som Staterne skal styre for Fremtiden. For Øjeblikket foreligger der kun ret taa-gede Udtalelser; det er først paa et senere Stadium, at man vil være i Stand til at skønne over, hvad der bliver Resultatet af de Forhandlinger, der nu føres. Jeg mener derfor, at det højtærede Ministerium godt kunde have ventet med at fremsætte dette Lovforslag, det vilde have været det naturlige. Den højtærede Minister siger i Bemærkningerne til Lovforslaget, at Forhandlingerne i denne Kommission ikke kan føres til Ende for Tiden, det forudsætter Ministeren selv. Jeg mener, at de overhovedet vilde have været meget vanskelige at sætte i Værk, saaledes som den højtærede Minister havde fremsat Lovforslaget i det andet høje Ting. Jeg tror, at Kommissionens Medlemmer ret snart, hvis man skulde være blevet staaende ved det Lovforslag, vilde være kommet til at melde sig som arbejdsløse. Imidlertid er der jo i det andet høje Ting sket en Ændring af Lovforslaget. Den Opgave, der er stillet Kommissionen, er blevet forandret, den er blevet udvidet og er kommet til at rumme den Opgave at tilvejebringe en samlet Redegørelse for,

hvorledes Forsvarsordningen af 1909 er anvendt og har virket under Krigen, hvorledes Udgifterne derved er fremkommet, og hvor meget de andrager samlede og i det enkelte, hvilke Grunde der har været afgørende for Regeringen til de af den foretagne overordentlige Foranstaltninger, og hvorledes man har afviklet og fremdeles agter at afvikle disse Foranstaltninger. Det er en meget nyttig og hensigtsmæssig Tilføjelse, der herved er sket til Kommissionens Opgave, saa kan der være Mening i at nedsætte Kommissionen nu, derved tilvejebringes et Materiale, som vil give et godt Grundlag til at bedømme Fortiden, og som vil være i Stand til at vejlede for Fremtiden.

Ogsaa med Hensyn til Kommissionens Sammensætning er der i det andet høje Ting sket en Forbedring, som jeg ganske kan tiltræde. Jeg er ligeledes tilfreds med, at der nu er blevet Adgang til at tilkalde 3 tilforordnede af hvert af Værnene, for at Befalingsmænd af de forskellige Grader kan komme til at give Raad og stille deres Sagkyndighed til Raadighed for Kommissionen.

Lovforslaget er vedtaget enstemmigt i det andet høje Ting, alle Partier har været enige om at tiltræde det i den foreliggende Form, enige om den Opgave, der skal stilles Kommissionen, og jeg er enig med det ærede Medlem, som nu talte (Jørgen Pedersen), om, at det er godt, at de Opgaver, der stilles Kommissionen, er klart og tydeligt angivne i Teksten, thi ellers vil det let gaa her, som man har set andre Steder, at der protesteres imod, at der lægges mere ind i en Kommissions Opgave, end Ordlyden hjemler.

Maatte nu blot Resultatet ogsaa blive dette, at alle Partier i Enighed kunde komme til det Resultat, som baader Landet bedst, og det Resultat, som bør komme frem under Hensyntagen til de Tider, vi gaar i Møde, og som der først kan skønnes over, naar Udviklingen i de store Lande er naaet saa langt frem, at man klart ved, hvilken Kurs der her styres.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne tillade mig at anbefale Lovforslaget til hurtigt og velvillig Fremme.

Harald Jensen: Socialdemokratiet i Danmark har altid været en bestemt Modstander af Militarismen. Ved dette Begreb forstaar jeg Nationernes Væbning mod hverandre, den Uddannelse til Masse-drab, som dette medfører, og den strenge, ofte pertentlige, Disciplin, som er nødven-